

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Міжнародного

гуманітарного університету

д.ю.н., професор

Костянтин ГРОМОВЕНКО

«30» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Галузь знань	<u>18 Виробництво та технології</u>
Спеціальність	<u>181 «Харчові технології»</u>
Назва освітньої програми	<u>«Ресторанні технології»</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>

Одеса - 2024 рік

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту протокол № 1 від 30 серпня 2024 року.

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
в.о. завідувача кафедри менеджменту, д.е.н., доц. КАЛАМАН Ольга Борисівна	093-501-09-66	kalaman.olga@gmail.com
викладач кафедри менеджменту Левченко Сергій Павлович	067-968-98-09	dr.reidel@gmail.com

В.о. завідувача кафедри
менеджменту

 Ольга КАЛАМАН

Гарант освітньої програми
к.т.н., доцент

 Людмила ТІТОМИР

Узгоджено
Начальник навчального відділу

 Лариса РАЙЧЕВА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 180	Галузь знань - 18 «Виробництво та технології»	вибіркова	
	Спеціальність – 181 «Харчові технології»	Рік підготовки:	
		1-й	
		Семестр	
		2-й	2-й
Мова навчання – українська	Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень	Лекції	
		30 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	10 год.

	Лабораторні	
	-	-
	Самостійна робота та індивідуальні завдання	
	30 год.	70 год
	Вид контролю:	
	іспит	іспит

Дисципліна «Економічна теорія» є базовою та важливою складовою економічної освіти і вивчається з метою розкриття основних принципів, концепцій та теорій, які лежать в основі сучасної економічної науки та діяльності. Основною метою цього курсу є ознайомлення студентів із базовими економічними законами, а також надання студентам глибокого розуміння економічних закономірностей та явищ, що відбуваються у сфері економіки, а також розвиток аналітичного та критичного мислення.

Метою курсу «Економічна теорія» є надання студентам фундаментальних знань і розуміння базових економічних концепцій, принципів та моделей, які є основою для подальшого вивчення та аналізу інших дисциплін економічного спрямування, а також формування аналітичних та критичних навичок для розуміння та вирішення складних економічних проблем у сучасному світі..

Передумови для вивчення. Даний курс є базовим для вивчення економічних та управлінських дисциплін. У подальшому дана дисципліна передуватиме вивченню дисципліни «Економіка підприємства»

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Економічна теорія» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою: **Інтегральна компетентність**

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми технічного і технологічного характеру, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у виробничих умовах підприємств харчової промисловості та ресторанного господарства та у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних основ та методів харчових технологій.

Загальні компетентності

ЗК 1. Знання і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт **ЗК**

9. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 13. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 6. Здатність укладати ділову документацію та проводити технологічні та економічні розрахунки.

СК 10. Здатність розробляти проекти нормативної документації з використанням чинної законодавчої бази та довідкових матеріалів.

Навчальна дисципліна «Товарознавство харчових продуктів у готельно-ресторанній сфері» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПР), передбачених освітньою програмою:

ПР 2. Виявляти творчу ініціативу та підвищувати свій професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.

ПР 20. Вміти укладати ділову документацію державною мовою

ПР 25. Виявляти творчу ініціативу з питань ринкової трансформації економіки

ПР 28. *Розробляти концепції та проекти закладів ресторанного господарства з урахуванням регіонального аспекту та стратегічних пріоритетів України.*

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. Основні поняття та категорії економічної теорії (попит, пропозиція, ринок, конкуренція, ресурси, капітал, доходи тощо).
2. Економічні системи (планова, ринкова, змішана економіка) та їх еволюція.
3. Механізми функціонування світової економіки (глобалізація, міжнародна торгівля, валютні курси, інтеграційні процеси).
4. Методи економічного аналізу та моделювання (графічний, табличний, математичний).
5. Основні теорії та концепції, розроблені економістами різних історичних епох.

Уміння:

1. Аналізувати економічні явища та процеси на мікро- та макrorівнях.
2. Застосовувати економічні теорії для оцінки поведінки споживачів, виробників, урядів і ринків.
3. Використовувати методи економічного аналізу для прогнозування змін на ринку.
4. Інтерпретувати статистичні дані, що відображають економічні показники (ВВП, рівень безробіття, інфляція тощо).
5. Будувати графіки, таблиці та економічні моделі для ілюстрації взаємозв'язків між змінними.
6. Оцінювати вплив економічної політики на суспільство та бізнес.
7. Робити висновки на основі економічного аналізу та аргументувати їх.

Навички:

1. Робота з економічною інформацією (збір, обробка, аналіз).
2. Використання програмного забезпечення для економічного аналізу (Excel, спеціалізовані економічні програми).
3. Вміння працювати з аналітичними матеріалами, науковими статтями та статистичними збірниками.

4. Розробка простих економічних моделей та прогнозів.
5. Розв'язання прикладних задач з економічної теорії (наприклад, розрахунок еластичності, рівноважної ціни, точок беззбитковості).
6. Критичне мислення при оцінці економічних явищ та політики.
7. Комунікація економічних ідей у письмовій та усній формі (написання аналітичних записок, презентація висновків).

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Економічна теорія: предмет та методи пізнання

Поняття економічної теорії як науки. Історія розвитку економічної теорії. Поняття ресурсів та потреб. Поняття ефективності використання ресурсів. Взаємозв'язок економічної теорії з іншими дисциплінами.

Тема 2. Суспільне виробництво та форми його організації

Суспільне виробництво, його фактори. Натуральне та товарне господарство: суть та основні риси. Умови виникнення товарного виробництва. Товар як фундаментальна категорія товарного виробництва. Вартість, споживна вартість та цінність товару. Крива виробничих можливостей.

Тема 3. Поняття економічної системи. Поняття власності

Поняття економічної системи. Питання, на які вона повинна відповісти. Типи економічних систем, їхня характеристика. Поняття та форми власності.

Первісна економічна система. Планова (командно-адміністративна система). Ринкова економічна система. Змішана економічна система.

Тема 4. Поняття попиту та пропозиції

Поняття попиту. Закон попиту. Поняття пропозиції. Закон пропозиції. «Хрест Маршалла» та ринкова рівновага. Поняття еластичності попиту та пропозиції. Виключення з закону попиту та пропозиції. Ефект Гіффена. Ефект Веблена. Ефект моди (наслідування). Ефект сноба.

Тема 5. Ринок та конкуренція

Поняття ринку, його структура та функції. Сутність конкуренції та її роль. Досконала та недосконала конкуренція. Державне регулювання конкуренції. Діяльність антимонопольного комітету.

Тема 6. Теорія фірми. Дохід та прибуток

Фірми як суб'єкти ринкової економіки. Класифікація фірм. Поняття доходу та прибутку. Номінальний та реальний дохід. Ефективність використання доходів

Тема 7. Державне регулювання економіки

Вплив держави на національну економіку. Функції держави в економічному регулюванні. Форми, методи та інструменти регулювання економіки. Кредитно-грошове регулювання. Податково-бюджетне регулювання

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Кількість годин	
--	-----------------	--

Назви змістових модулів і тем	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Економічна теорія: предмет та методи пізнання	12	4	4	4	12	-	-	12
Тема 2. Суспільне виробництво та форми його організації	12	4	4	4	16	2	2	12
Тема 3. Поняття економічної системи. Поняття власності	12	4	4	4	14	-	2	12
Тема 4. Поняття попиту та пропозиції	18	6	6	6	16	2	2	12
Тема 5. Ринок та конкуренція	12	4	4	4	12	-	-	12
Тема 6. Теорія фірми. Дохід та прибуток	12	4	4	4	12	-	-	12
Тема 7. Державне регулювання економіки	12	4	4	4	8	-	-	8
Усього годин	90	30	30	30	90	4	6	80
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ІСПИТ								

5. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Економічна теорія: предмет та методи пізнання Зв'язок економічної теорії з іншими галузями знань. Поняття економічного мислення Що таке фінансова грамотність	4	-
2	Тема 2. Суспільне виробництво та форми його організації Сутність товарного виробництва Форми товарного виробництва Ефективна організація товарного виробництва	4	2
3	Тема 3. Поняття економічної системи. Поняття власності Чи варто державі втручатися у економіку Переваги та недоліки кожної з економічних систем Приватизація та націоналізація в Україні	4	2
4	Тема 4. Поняття попиту та пропозиції Ринкове регулювання дефіциту та надлишку продукції на ринку Виключення з закону попиту та пропозиції Еластичні та нееластичні товари	6	2

5	Тема 5. Ринок та конкуренція Доброчесна конкуренція Методи недоброчесної конкуренції в Україні Особливості державного регулювання недоброчесної конкуренції	4	-
6	Тема 6. Теорія фірми. Дохід та прибуток Напрями оптимізації діяльності фірм Ризик у діяльності фірм Взаємозв'язок понять дохід та прибуток	4	-
7	Тема 7. Державне регулювання економіки Напрями державного регулювання економіки До чого приводить велика кількість держави в економіці Чи повинна держава займатись ціноутворенням	4	-
	Всього	30	6

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Економічна теорія» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Економічна теорія: предмет та методи пізнання 1. Поняття економічної теорії як науки. 1. Історія розвитку економічної теорії. 1. Поняття ресурсів та потреб. 1. Поняття ефективності використання ресурсів 1. Взаємозв'язок економічної теорії з іншими дисциплінами.	8	12

2	Тема 2. Суспільне виробництво та форми його організації 1. Суспільне виробництво, його фактори 2. Натуральне та товарне господарство: суть та основні риси. Умови виникнення товарного виробництва 3. Товар як фундаментальна категорія товарного виробництва 4. Вартість, споживна вартість та цінність товару. 5. Крива виробничих можливостей.	8	12
3	Тема 3. Поняття економічної системи. Поняття власності 1. Поняття економічної системи. Питання, на які вона повинна відповісти 2. Типи економічних систем, їхня характеристика 3. Поняття та форми власності	8	12
4	Тема 4. Поняття попиту та пропозиції 1. Поняття попиту. Закон попиту 2. Поняття пропозиції. Закон пропозиції 3. «Хрест Маршалла» та ринкова рівновага. 4. Поняття еластичності попиту та пропозиції 5. Виключення з закону попиту та пропозиції	8	12
5	Тема 5. Ринок та конкуренція 1. Поняття ринку, його структура та функції 2. Сутність конкуренції та її роль 3. Досконала та недосконала конкуренція 4. Державне регулювання конкуренції	8	12
6	Тема 6. Теорія фірми. Дохід та прибуток 1. Фірми як суб'єкти ринкової економіки. 2. Класифікація фірм 3. Поняття доходу та прибутку 4. Номінальний та реальний дохід 5. Ефективність використання доходів	8	12
7	Тема 7. Державне регулювання економіки 1. Вплив держави на національну економіку 2. Функції держави в економічному регулюванні 3. Форми, методи та інструменти регулювання економіки 4. Кредитно-грошове регулювання 5. Податково-бюджетне регулювання	12	8
	Всього	60	80

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Складові оцінювання
	Для іспиту
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних (лабораторних) занять, виконання самостійної роботи, індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача тощо.	50%
підсумковий контроль	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
--	---

Питання до екзамену

1. Предмет, метод та функції економічної теорії
2. Структура загальнооекономічних дисциплін
3. Економічні погляди античності та середньовіччя
4. Основні ознаки меркантилізму. Основні ознаки фізіократії
5. Охарактеризуйте поняття «невидима рука ринку»
6. Сутність класичної політичної економії
7. Основні ознаки та критика марксизму
8. Ідеї неокласичної теорії
9. Ідеї кейнсіанства
10. Ознаки та передумови виникнення монетаризму
11. Поняття «ресурси» та «потреби»
12. Назвіть основні види ресурсів
13. Що таке економічна система. На які три питання кожна економічна система повинна відповісти?
14. Поняття «товар» з точки зору економічної теорії.
15. Які ви знаєте визначення поняття «ефективність»
16. Типи економічних систем
17. Основні риси планової економіки
18. Основні риси змішаної економіки
19. Основні риси ринкової економіки
20. Поняття та сутність власності.
21. Види та форми власності
22. Розкрийте сутність понять «приватизація» та «націоналізація»
23. Що таке попит? Закон попиту
24. Що таке пропозиція? Закон пропозиції
25. При яких умовах досягається ринкова рівновага. Поясніть усі зони на "Хресті Маршала"
26. Поняття "еластичність". Еластичність попиту та пропозиції
27. Які групи товарів є особливими випадками при визначенні їхньої еластичності
28. Поняття та сутність конкуренції
29. Види конкуренції
30. Методи конкурентної боротьби
31. Недоброчесні методи конкурентної боротьби
32. В чому негативні наслідки демпінгу

33. Сутність та функції підприємницької діяльності
34. Умови підприємництва
35. Основні види підприємництва
36. Походження та форми доходів
37. В чому різниця понять «дохід» та «прибуток»
38. Заробітна платня, її форми
39. Економічні функції держави
40. Методи державного регулювання економіки
41. Фінансове (податково-бюджетне) регулювання національної економіки
42. Монетарне (грошово-кредитне) регулювання національної економіки
43. Поняття та види безробіття
44. Поняття «глобалізація»
45. Поняття «інфляція» та «дефляція». Чому низький рівень інфляції вважається сприятливою умовою для національної економіки
46. Виключення з закону попиту та пропозиції
47. Охарактеризуйте ефект Гіффена.
48. Охарактеризуйте ефект Веблена
49. Охарактеризуйте ефект моди
50. Охарактеризуйте ефект сноба
51. Які основні принципи висувала австрійська економічна школа
52. З чого складається ціна на товар
53. Наведіть приклади державного регулювання ціноутворення
54. Яка мета державного втручання в ціну на алкоголь та тютюнові товари
55. В чому полягає дерегуляція цін на товари
56. В чому різниця між поняттями efficiency та effectiveness
57. Поняття «картельної змови»
58. На що у ринковій економіці може вказувати наявність на ринку «картельних змов»
59. В чому полягає сутність антимонопольного регулювання
60. Особливості приватизації у процесі перехідного періоду в Україні

8. ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРДВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ У МІЖНАРОДНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

(поточний контроль, підсумковий контроль, загальний результат оцінювання)

ЕКЗАМЕН

<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних (лабораторних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних (лабораторних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних (лабораторних) занять	30
Виконання завдань для самостійного опрацювання			

1.2. Індивідуальне тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
---	---	--	----

Виконання індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача			
1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	10
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен			50
Загальний результат оцінювання			100

Поточний контроль знань здобувачів освіти при формі контролю **екзамен** (максимум 50 балів) оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням балів за кожний вид роботи таким чином:

- за підготовку до аудиторних занять (максимум 30 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних (лабораторних) занять, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 6;
- за виконання завдань для самостійного опрацювання (тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою) (максимум 10 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості програмного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, для переведу зазначених балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2;
- за інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовку наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо (максимум 10- балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості інших видів індивідуальних завдань, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

- «2»- виставляється за неправильну відповідь (письмову роботу), яка не відповідає змісту теми та свідчить про нерозуміння її основних положень;
- «3» -виставляється за відповідь (письмову роботу), яка відповідає змісту теми, але є неповною і неточною у визначенні понять, свідчить про неповне розуміння основних положень

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

навчального матеріалу, свідчить про те, що знання здобувача мають фрагментарний, поверховий характер;

- «4» - оцінюється правильна і обґрунтована відповідь (письмова робота), з якої видно, що здобувач знає й розуміє теоретичний матеріал в обсязі навчальної теми, володіє необхідними навичками, не допускає суттєвих помилок.

- «5» - оцінюється повна, правильна, ґрунтовна відповідь (письмова робота) на запитання теми, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння термінологією, показує вміння повно й глибоко використовувати теоретичні знання в практичній площині.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ЗА ІСПИТ

(максимум 50 балів) Рівень знань оцінюється:

Рівень знань оцінюється:

- від 40 до 50 балів - здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки;

- 30 до 40 балів - здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді;

- 20 - 30 балів - здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.

- 10 - 20 балів - володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;

- 0 10 балів - володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	не зараховано
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	FX	незадовільно	
1-34 (2)	F		

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Економічна теорія: навчальний посібник. Укл: М.І. Колосінська, С.І. Белей, С.В. Бойда. Чернівці: Чернівець. нац. унів-т., 2021. 200 с.
2. Економічна теорія: підручник / за заг. ред. В.П. Якобчук. – К.: Видавництво Ліра-К, 2020. – 450 с.
3. Петруня Ю.Є., Задоя А.О. Економіка: базовий курс. Навчальний посібник [Електронне видання].[6-те вид., переробл. і доп.]. Дніпро: Університет ім. Альфреда Нобеля, 2023. 265 с.
4. Кокарев І. В. Основи економічної теорії : навч. посібник / І. В. Кокарев. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 100 с.

Додаткова

1. Організація власного бізнесу: навч. посіб.: за ред. к.е.н. доц. Є.В. Ткача. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича. 2023. 264 с.
2. Економіка: практикум з економічної теорії, історії економіки та економічної думки, мікро- та макроекономіки. За ред. З.І. Галушки, Г.М. Поченчук. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т. Ю. Федьковича. 2022. 368 с.
3. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк та ін. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 412 с.
4. Горняк О. В., Матюк Т. В. Економічна теорія. Навч.-метод. посібн. Одеса: 2020. 140 с
5. Аджемоглу Д., Робінсон Дж. Чому нації занепадають? Київ: Наш формат, 2022. 968 с

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Міністерства економіки України. URL: www.me.gov.ua
2. Офіційний веб-сайт Національного банку України. URL: www.bank.gov.ua
3. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
4. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>